

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2011 R.

www.stat.gov.pl/bydgosz

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, grudzień 2012 r.

Niniejsze opracowanie zawiera statystyczną charakterystykę ilościowo-jakościową zasobów naturalnych, problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej. Podstawowe źródło danych stanowi badania statystyczne GUS oparte głównie na sprawozdawczości rocznej. Materiał uzupełniający stanowią dane ze sprawozdawczości ministerstw: Środowiska; Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Dane o **stanie w ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz 454). Wykazy gruntów sporządzają Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz wojewódzkie wydziały geodezji i gospodarki gruntami. Dane te prezentowane są według **powierzchni geodezyjnej**.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, DZ.U.2004 NR 121, poz. 1266, z późniejszymi zmianami).

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane). Zostały one zaewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych). Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1. w pozycji **na cele produkcyjne** wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie: minimum 5 dam^3 wody podziemnej albo minimum 20 dam^3 wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie co najmniej 20 dam^3 ścieków (udział jednostek nieprzemysłowych w zużyciu wody w 2011 r. wyniósł 0,8 %). Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
2. w pozycji **nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych** – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni minimum 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni co najmniej 10 ha;
3. w pozycji **eksploatacja sieci wodociągowej** – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w pkt 1 i 3.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** pochodzą z corocznej sprawozdawczości GUS i dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zmianami).

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych. Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz.1217).

Dane o ilości **zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych i gazowych obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery. Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako stopień redukcji zanieczyszczeń, wskazuje jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0–100 %, a im bliższa jest 100, tym większy jest potencjał ochrony danego źródła zanieczyszczenia. Prezentowany w opracowaniu wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych został wyliczony i przedstawiony bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂, ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi wartościami bezwzględnymi.

Dane o **odpadach** (z wyłączeniem komunalnych) opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 185 poz. 1243), oraz o Katalog odpadów, wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206). Dane dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów, lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o **nakładach na środki trwałe** służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218).

WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI

Powierzchnia województwa kujawsko-pomorskiego (dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii) według stanu w dniu 1 stycznia 2012 r. wyniosła 1797,1 tys. ha, co stanowiło 5,7% ogólnej powierzchni Polski, w tym:

- użytki rolne zajmowały powierzchnię 1175,0 tys. ha (65,4% powierzchni ogólnej województwa; w kraju udział ten wyniósł 60,2%);
- powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych zakrzewionych wyniosła 437,9 tys. ha (24,4% ogólnej powierzchni województwa; w Polsce – 30,7%);
- grunty pod wodami obejmowały powierzchnię 47,9 tys. ha (2,7% powierzchni ogólnej województwa; w Polsce – 2,1%);
- grunty zabudowane i zurbanizowane – 84,2 tys. ha (4,7% powierzchni ogólnej województwa; w kraju – 5,1%), w tym tereny komunikacyjne stanowiły 57,5%, mieszkaniowe 19,9%, a tereny rekreacji i wypoczynku – 3,9% (w Polsce odpowiednio: 56,6%, 18,7% i 4,1%).

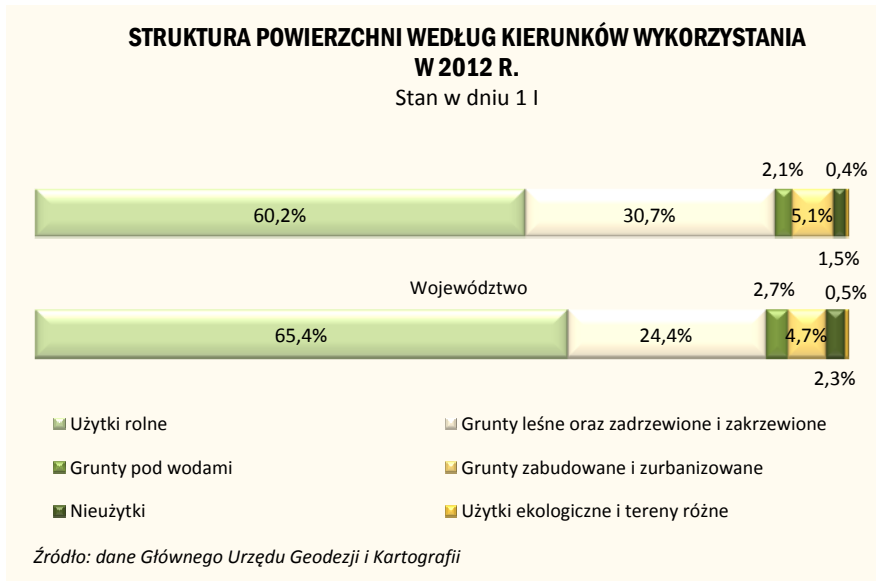

Pozostałe 52,1 tys. ha powierzchni (2,9% powierzchni ogólnej województwa) stanowiły użytki ekologiczne, nieużytki i tereny różne.

W 2011 r. z **produkcji rolniczej i leśnej** wyłączono 69 ha gruntów (52 ha gruntów rolnych i 17 ha gruntów leśnych), które przeznaczone zostały przede wszystkim pod tereny osiedlowe (42,0%) oraz przemysłowe (31,9%).

Użytki rolne wyłączone na cele nierolnicze należały głównie do III klasy bonitacyjnej (86,5%).

W końcu 2011 r. łączna powierzchnia **gruntów zdewastowanych i zdegradowanych** była o 1,9% większa niż w końcu 2010 r. i wyniosła 4,5 tys. ha (7,0% gruntów wyłączonych w kraju) w tym 98,9% były to grunty zdewastowane. W ciągu roku rekultywacji poddano 8 ha gruntów, które w całości przeznaczono na cele rolnicze.

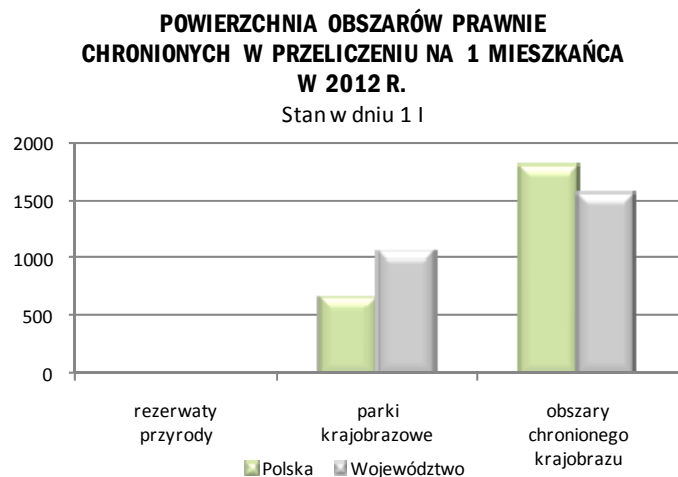
OCHRONA PRZYRODY

Ogólna **powierzchnia obszarów prawnie chronionych** w województwie kujawsko-pomorskim w 2011 r. wyniosła 571,2 tys. ha. Stanowiło to 31,8% powierzchni ogólnej województwa oraz 5,6% *chronionej powierzchni Polski*. Przeciętnie na 1 mieszkańca w województwie przypadało 2722 m² powierzchni prawnie chronionej (w Polsce – 2633 m²). Największą część powierzchni obszarów prawnie chronionych zajmowały:

- obszary chronionego krajobrazu – 32 obiekty o powierzchni 329,7 tys. ha (57,7% powierzchni chronionej województwa);
- parki krajobrazowe – 8 obiektów o powierzchni 223,5 tys. ha (39,1% powierzchni chronionej).

Ponadto na terenie województwa wyodrębniono:

- 94 rezerwy przyrody o łącznej powierzchni 9,5 tys. ha;
- 1532 użytki ekologiczne – 5,4 tys. ha;
- 48 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych – 3,0 tys. ha;
- 5 stanowisk dokumentacyjnych – 93,6 ha;
- 2646 pomników przyrody.

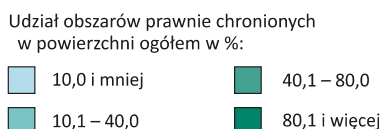
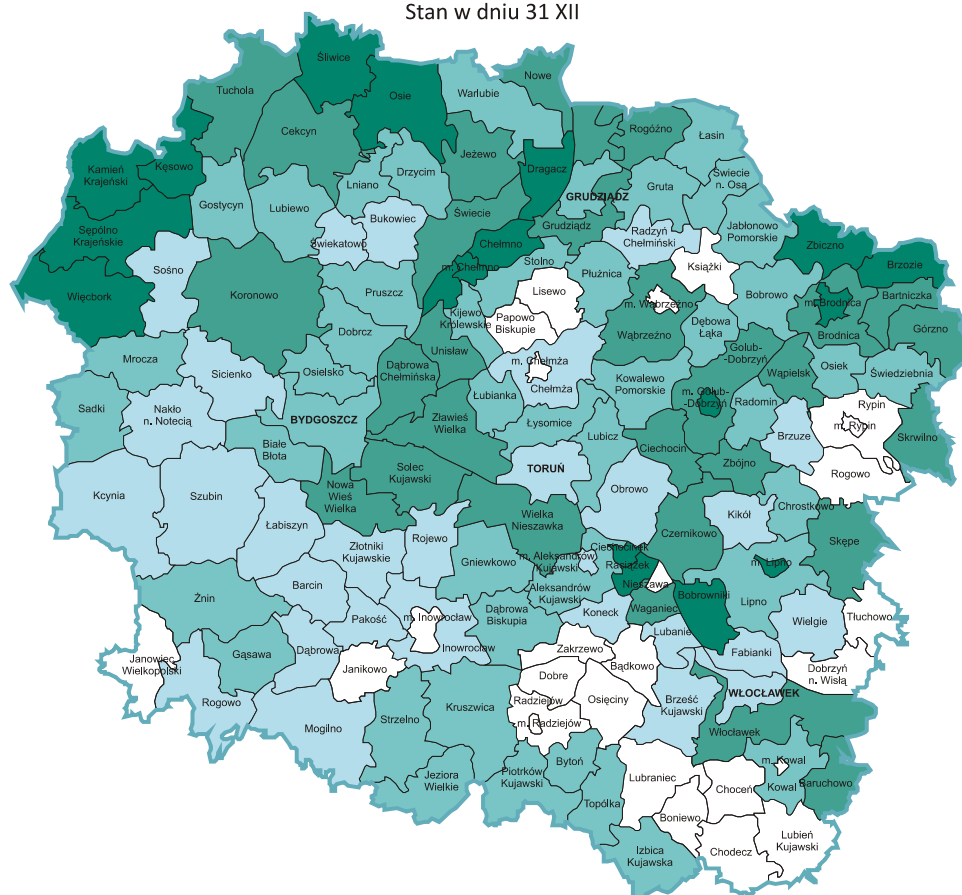

Powierzchnie gminy Kęsowo oraz miast: Chełmno i Ciechocinek są w całości obszarami prawnie chronionymi.

POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

W 2011 r. **pobór wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 252,3 hm³ (2,3% *ogólnego poboru wody w Polsce*) i był o 2,9% wyższy niż w ub. roku. Pobór wody z przeznaczeniem na cele produkcyjne wyniósł 33,2% (wzrost o 1,6 p.proc. w porównaniu z ub. rokiem), do nawodnień w rolnictwie, leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 21,4% (wzrost w stosunku do 2010 r. o 0,2 p.proc.), a na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej – 45,4% (spadek o 1,8 p.proc. w porównaniu z ub. rokiem).

Największy pobór wody po raz kolejny zanotowano:

- w powiecie świeckim – 14,6% poboru wody w województwie (w tym najwięcej na cele produkcyjne – 81,8%);
- w powiecie inowrocławskim – 13,0% (większość, bo 70,7% na cele produkcyjne);
- w powiecie nakielskim – 11,9% (w tym najwięcej do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 85,4%);
- w Bydgoszczy – 11,4% poboru (w tym najwięcej, bo 69,2% do eksploatacji sieci wodociągowej).

TABL. 1. Oczyszczalnie ścieków

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Oczyszczalnie przemysłowe		Oczyszczalnie komunalne	
		liczba	przepustowość w dam ³ /dobę	liczba	przepustowość w dam ³ /dobę
Ogółem	2005	61	433,8	128	436,8
	2010	50	404,2	141	451,4
	2011	54	404,7	142	452,7
Mechaniczne	2005	21	281,1	1	0,1
	2010	17	259,9	3	0,6
	2011	17	251,2	2	0,5
Chemiczne	2005	5	33,7	–	x
	2010	4	28,0	–	x
	2011	3	25,8	–	x
Biologiczne	2005	34	112,5	93	96,7
	2010	28	109,8	107	112,2
	2011	33	114,8	110	113,2
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	2005	1	6,5	34	340,0
	2010	1	6,5	31	338,6
	2011	1	12,8	30	339,1

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2011 r. wyniosło 221,1 hm³ (87,7% poboru wody) i wzrosło w stosunku do 2010 r. o 2,0%. *Zużycie wody w województwie stanowiło 2,1% zużycia w Polsce.* Największe zużycie, analogicznie jak w przypadku poboru wody, zanotowano w powiatach: świeckim, inowrocławskim, nakielskim oraz w mieście Bydgoszcy.

W 2011 r. ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzanych do wód powierzchniowych lub do ziemi wyniosła 128,9 hm³, w tym 120,7 hm³ wymagało oczyszczenia (93,7%). *Stanowiło*

to 5,3% ścieków wymagających oczyszczenia w kraju. Ilość ścieków wymagających oczyszczenia wzrosła w stosunku do 2010 r. o 2,9%, w Polsce natomiast odnotowano spadek ilości ścieków o 1,6%.

Najwięcej ścieków wymagających oczyszczenia wytworzono w: Bydgoszcy – 21,3% udziału w ilości ogółem, powiecie świeckim – 19,0%, powiecie inowrocławskim – 18,7% oraz we Włocławku – 8,8%. Liczba oczyszczalni komunalnych funkcjonujących na terenie województwa wzrosła ze 141 w 2010 r. do 142 w analizowanym roku (o 0,7%).

Na koniec 2011 r. 70,2% ludności mieszkającej w województwie kujawsko-pomorskim korzystało z oczyszczalni ścieków; w stosunku do 2010 r. wskaźnik ten wzrósł o 0,4 p.proc.

ZANIECZYSZCZENIA I OCHRONA POWIETRZA

W 2011 r. za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim uznano 85 zakładów (w 2010 r. – 81). Zakłady te wyemitowały 4,1 tys. ton **zanieczyszczeń pyłowych** (7,1% zanieczyszczeń pyłowych w kraju), tj. o 5,8% mniej niż w ub. roku. Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział (65,7%) miały pyły wytworzone w procesie spalania paliw. Emisja zanieczyszczeń pyłowych koncentrowała się głównie: w powiecie inowrocławskim – 32,9%, we Włocławku – 18,0% oraz w Bydgoszcy – 12,0%.

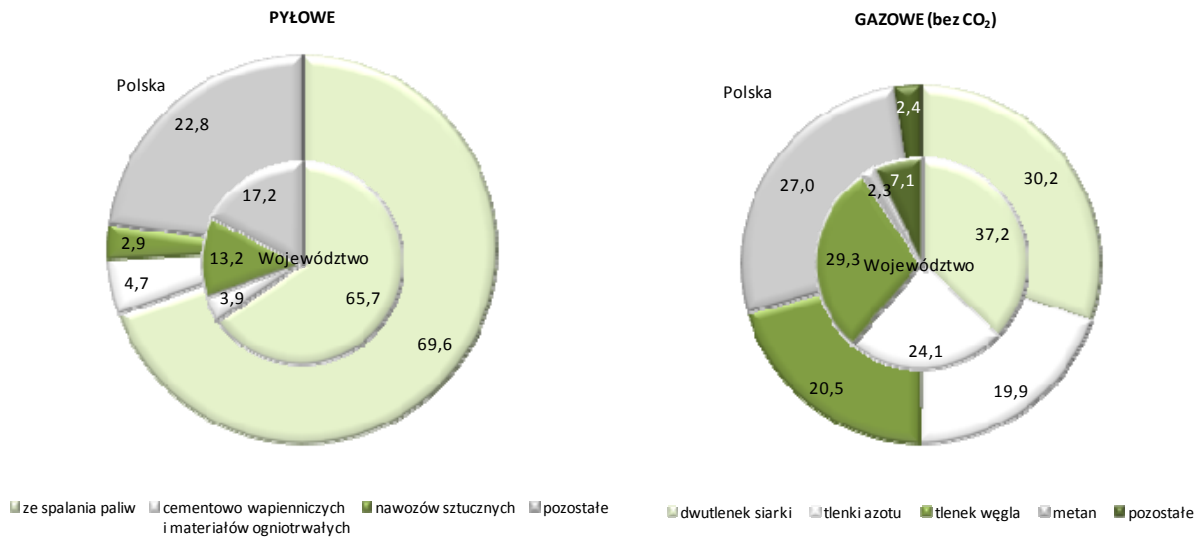
Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w analizowanym roku wyniosła 53,4 tys. ton (3,2% zanieczyszczeń gazowych Polski) i była niższa o 6,5% w porównaniu z 2010 r. Największa koncentracja zanieczyszczeń gazowych wystąpiła: w powiecie inowrocławskim – 44,5 %, w Bydgoszcy – 17,4 % i powiecie żnińskim – 9,4 %.

W 2011 r. w **urządzeniach** do redukcji zanieczyszczeń **zatrzymano i zneutralizowano** 489,9 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych i 39,3 tys. ton zanieczyszczeń gazowych. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadały 63 zakłady, a do redukcji zanieczyszczeń gazowych – 14.

W województwie kujawsko-pomorskim **stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych** w 2011 r. wyniósł 99,2%, tj. ukształtował się na poziomie o 0,1 p.proc. wyższym niż w 2010 r., a w przypadku zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wskaźnik ten zwiększył się z 36,6 % w 2010 r. do 42,4% w analizowanym roku.

STRUKTURA ZANIECZYSZCZENÍ WYEMITOWANYCH PRZEZ ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE W 2011 R.

ODPADY

W 2011 r. w województwie kujawsko-pomorskim wytworzono 2479,8 tys. ton **odpadów** (z wyłączeniem komunalnych), tj. więcej niż rok temu o 9,4%. Oznacza to, że ilość odpadów przypadająca średnio na 1 km² zwiększyła się z 126,2 ton w 2010 r. do 138,0 ton obecnie. Udział odpadów **poddanych odzyskowi** wyniósł 83,9%, zaś nieszkodliwionych – 6,9%; wskaźniki te były w porównaniu z 2010 r. odpowiednio: o 10,1 p.proc. wyższe i o 2,0 p.proc. niższe. Powierzchnia niezrekultywowanych terenów składowania odpadów zmniejszyła się o 4,0 ha w skali roku (w ciągu roku zrekultywowano 1,5 ha powierzchnia) i zajmowała w analizowanym roku 218,3 ha.

Ilość **odpadów komunalnych** powstałych w ciągu roku w wyniku działalności bytowo-gospodarczej ludności wzrosła w stosunku do ub. roku o 1,9% i wyniosła 524,8 tys. ton, w tym 387,9 tys. ton to odpady powstające w gospodarstwach domowych (73,9% udziału). Udział odpadów wyselekcjonowanych pozostał na takim samym poziomie jak w 2010 r. – 9,6% ogółu zgromadzonych odpadów. Odpady komunalne były wywożone na 48 czynnych kontrolowanych składowisk, które zajmowały łączną powierzchnię 167,4 ha (niższą niż w 2010 r. o 4,3%).

TABL. 2. **Odpady komunalne zebrane selektywnie**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Odpady komunalne zebrane selektywnie								
		razem	w tym:							
			papier i tektura	szkło	tworzywa sztuczne	metale	niebezpieczne	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	wielkogabarytowe	biodegradowalne
Ogółem w t	2005	12715,3	2603,9	5302,2	2958,6	135,4	4,2	3,6	609,1	.
	2010	49579,1	8180,7	11386,5	7140,8	443,4	29,5	405,4	2072,5	18649,9
	2011	50404,2	9156,7	14016,8	8551,6	558,2	46,0	362,8	2271,3	15438,8
w tym z gospodarstw domowych	2005	11703,2	2369,6	4975,1	2750,2	48,8	3,9	3,6	453,9	.
	2010	38168,8	4972,0	9407,5	5875,0	314,8	20,9	355,8	1603,2	14366,6
	2011	36808,8	6023,3	11645,0	7118,5	376,4	36,8	321,6	1320,9	9964,7

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska wymaga nakładów na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2011 r. **nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska** w województwie kujawsko-pomorskim wyniosły 514,2 mln zł i były o 3,8% wyższe niż przed rokiem. *Wydatki te stanowiły 4,2% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w kraju (w 2010 r. – 4,5%) i 4,5% ogółu wydatków inwestycyjnych w województwie (przed rokiem 4,7%).* Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 59,0%, w tym na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe – 42,8% (przed rokiem było to odpowiednio: 64,0% i 45,7%). Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 19,5% (wobec 20,8% w 2010 r.), a na gospodarkę odpadami przekazano 9,1% nakładów inwestycyjnych (wobec 11,2%).

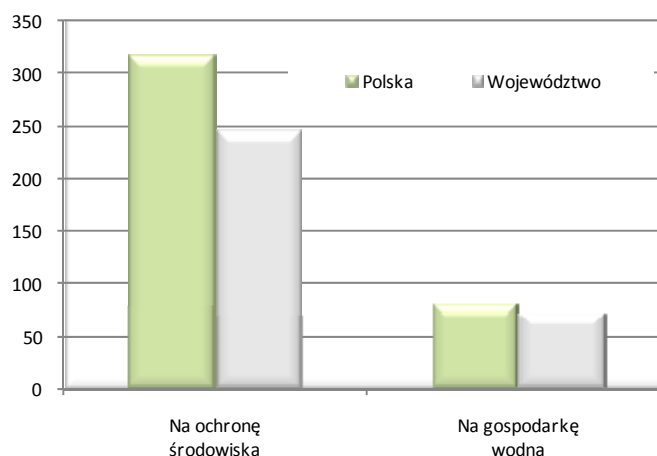
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2011 r. w województwie kujawsko-pomorskim poniesiono w kwocie 151,5 mln zł (o 42,9% mniej niż przed rokiem), *co stanowiło 4,8% krajowych nakładów inwestycyjnych na ten cel (w 2010 r. – 7,4%) i 1,3% ogółu wydatków inwestycyjnych w województwie (w 2010 r. 2,5%).* Najwięcej środków przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody – 45,8% wydatków oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 34,9% (w 2010 r. analogicznie: 42,2% i 50,2%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa kujawsko-pomorskiego nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2011 r. wyniosły 245 zł, a gospodarce wodnej – 72 zł.

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku w 2011 r. inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie kujawsko-pomorskim to m.in.:

- sieć wodociągowa o długości 283,4 km,
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 308,5 km,
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe o długości 55,4 km,
- ujęcia wodne o wydajności 4554 m³/dobę,
- stacje uzdatniania wody o wydajności 20096 m³/dobę,
- 3 oczyszczalnie ścieków (2 biologiczne i 1 o podwyższonym usuwaniu biogenów) o przepustowości 7898m³/dobę,
- 1732 indywidualne oczyszczalnie ścieków o łącznej wydajności 4878 m³/dobę,
- urządzenia i instalacje do redukcji zanieczyszczeń pyłowych – o wydajności 107 ton/rok.

NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W 2011 R.

Autorzy opracowania: *Anna Hoffmann, Anna Nakielska*

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa:
Krzysztof Betka, Rafał Lis, Bożena Matecka, Anna Nakielska

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych pod kierunkiem *Małgorzaty Rybak* – tel. 52 366 9303

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669400